

pogut escapar del règim feixista i en el qual, a diferència del que va succeir arreu d'Europa, el disseny modern havia pogut mantenir la seva continuïtat evolutiva. D'aquesta manera, les escoles d'art de Zuric i Basilea es van convertir en els centres més innovadors gràcies a l'ensenyament racional del disseny gràfic, basat en sistemes matemàtics i retícules. Els principis formulats per Max Bill van tenir una gran influència en un actiu grup de tipògrafs, com Joseph Müller-Brockmann, professor de tipografia a Zuric i un dels grans propagadors d'aquesta nova tendència, així com d'Emil Ruder, de l'Escola de Disseny de Basilea i segurament el responsable de la consolidació de l'estil característic de la tipografia suïssa, o estil internacional, com van anomenar-lo els intel·lectuals americans. El nou estil es caracteritzava per la supressió dels efectes decoratius, la restricció dels cossos i els tipus de lletra, la utilització exclusiva del text no justificat o l'aplicació d'una quadrícula ordenadora que permetia distribuir de forma racional el text i les imatges fotogràfiques.

En el període de postguerra, al mateix temps que es restablia la consciència estilística entre els diversos representants del sector gràfic, es va haver de fer front a un important canvi tecnològic amb l'aparició de les màquines de fotocomposició, el desenvolupament de les quals s'havia beneficiat dels progressos realitzats durant el conflicte bèl·lic en l'àmbit de l'òptica i de l'electrònica. Tot i que els primers experiments en l'ús dels mitjans fotogràfics es van realitzar ja als darrers anys del segle XIX, no fou fins l'any 1945 quan es va començar a tractar de forma seriosa la idea de compondre imatges de lletres per procediments fotogràfics i es construïren els primers prototips de fotocomponedores. Aquestes primeres màquines imitaven els principis de la tecnologia existent i, per tant, adaptaven el sistema de composició de les linotípies o de les monotípies substituint les matrius metàl·liques per matrius fotogràfiques amb les quals, dins d'una cambra obscura, s'imprimien els caràcters o signes en un negatiu. Així doncs el producte final d'aquest procés lluminós era una impressió de la composició sobre paper fotogràfic o sobre pel·lícula. Amb totes les marques que es van desenvolupar en la primera generació d'aquesta tecnologia, la Linofilm, la Fotosetter o la Monophoto, no van suposar un gran canvi en relació amb l'antiga tecnologia existent, si més no pel que fa a una millora considerable en els ritmes de producció.

Fou amb l'aparició d'una segona generació de màquines que s'apartaven dels principis de la composició en metall que el futur d'aquesta nova tecnologia es va

consolidar. Així doncs, gràcies a la simplificació de les peces mòbils i a la incorporació de les millores de l'electrònica, els nous equips de fotocomposició van poder funcionar a velocitats significativament superiors. Van ser els francesos René Higonnet i Louis Moyoud els que inicialment van desenvolupar una màquina de fotocomposició amb aquestes característiques, mitjançant un sistema d'òptiques que projectaven la llum a través d'un disc giratori que permetia la captació dels caràcters en paper fotogràfic. A partir d'aquest model l'any 1956 va aparèixer als Estats Units la Photon 200, que a Europa va ser comercialitzada en col·laboració amb la foneria Deberny & Peignot sota la denominació Lumitype. De fet l'èxit que va assolir la Lumitype va suposar el punt de partida que va permetre la modernització de la indústria gràfica i la consolidació de la impressió en òfset. A aquests models precursors els van seguir sota el mateix principi la Compugraphic, la Varityper i la Itek, però a mitjan dècada de 1960 va aparèixer la tercera generació d'equips de fotocomposició, els quals introduïen tubs de raigs catòdics com a font d'il·luminació i en els quals l'escala es modificava mitjançant processos electrònics i no de deformació òptica. Linotron 505, ideat l'any 1967 per Ronald McIntosh i Peter Purdy, fou el primer d'aquests dispositius que va aconseguir un gran impacte en el mercat.

Els principis de la fotocomposició es van incorporar ben aviat a la indústria editorial, i en poc menys de dues dècades es van convertir en l'estàndard de reproducció gràfica, com abans ho havia estat la linotípia o la monotípia. Una primera aplicació de la fotocomposició va ser la tipografia per a titulars o *display*, denominada fototitulació, que es beneficiava de la possibilitat que oferia la nova tecnologia de manipular el set o l'amplada dels caràcters. D'aquesta manera es podien produir impressions de tipus manipulats en diversos sentits i direccions: estrets, horitzontals o verticals, així com també la inclinació de les lletres, tramats, deformacions vàries o distorsions radials. Hom pot imaginar que aquestes alteracions en la forma de les lletres van propiciar una sèrie d'aberracions tipogràfiques que resultaven especialment útils per a les agències de publicitat, ja que permetien aconseguir variats efectes de «fantasia» a baix cost i amb una certa immediatesa. Algunes de les fototituladores van usar un sistema de contacte directe entre la matriu i la pel·lícula amb la qual efectuaven una reproducció a escala real, mentre que altres màquines en canvi eren ampliadores i oferien reproduccions a escales diverses.